

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J O Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— augusztus 24.

(A. B. O.) Arany — minden a politikában, ami fénylik.

Boda — aki Budapesten kisöpri a prostitúciót, Debrecenben pedig maga képviseli.

Csaplár Benedek — sohasem üzött politikát életében, halála azonban kiható választási reformra.

Debrecen — a darabont-világban vezető városa lett volna a nemzet ellenállásának, ha nem késik el vele két héttel.

Egyetem — ami Debrecenről illeti meg, de megkapja Pécs vagy Szeged.

Fogarás — jó a bolondnak, de nyugdíjat kapnak a darabontok.

Goluchowskyt — akit agyonütött a tavaszi delegáció, de kísértén fog (még pedig sok mindent megkísérteni) az őszi ülés folyamán is.

Honvédek — a kik fillérben annyi nyugdíjat kapnak, amennyit forintban a darabontok.

Iró — a ki néha még magyarul is tud.

Jókai Mór — a kinek meg kell elégednie azzal az emlékekkel, amely műveiben van letéve. (Exegi monumentum sat.)

Kossuth Ferenc — akiért poharat ürítünk az édes apja nevenapján.

Lányi — azelőtt Lastyák: „Lastyáte ogni speranza voi...”

Mocsáry Lajos — a függetlenségi körkódobáló kísérte, miben Lengyel Zoltán segít neki.

N. N. — a nagy ösmeretlen, akit a

korszellelem szül magának, eltemetve előbb számos ösmeretlenünket...

Olcóság — inkább a politikában, mint az koros életben lé ező fogalom.

Polónyi Géza — a sajtó vadházának az operatora; üvöltnek ellene, kiknek eleve nébe vág.

Rákóczy — a nagy hazatérő, aki idehaza érzi majd magát számozottnek.

Sötétség — amit a világosság zsákba dugásával terjesztenek Pikler és társai.

Titkos választás — melynek titkát általánosan és előre ösmeri a vágyakozó nép.

Vészi József — aki letört ugyan, hanem a nyelvét külön kellese agyonverni, mint a nyelvess anyósét.

Ujságok — amelyekről bajos kiszámítani, hogy használnak többet: Polónyival vagy anélkül?

X — a kormány átmeneti korszakának matematikai meghatározása.

Y — cursusa van, ma is szereket fizetnek érte a demokraták, ha ugyan nem bigyesztik a nevék végére... ingyen.

Zion — azok utópiája, akiket mindenki kerget, mégsem ereszt senki.

Kossuth Lajos.

— Irta: Gáspár Imre. —

— augusztus 24.

Akik a nemzetnek dicsőséges jól tévői, lánglelkű vezérei voltak, azoknak porlandó részeit vissza adhattuk hű anyánknak, a haza földjének, de nekik nem csupán az emlékezetük maradt közöttünk örök, de őket élőknek

tudjuk és szellemük vezérli tovább viszontagságos utjain a nemzetet.

Ime, nem tudunk megválni, nem akarunk megválni Kossuth Lajostól, Magyarország legnagyobb fiától, a magyar szabadság hallhatatlan apostolától.

Valóban élőként tiszteljük Kossuth Lajost. Vajon, ki hinné el, hogy az ünneplő nemzet halottnak tesz arról szent fogadalmat, hogy — „ha még egyszer azt üzeni” — akkor „mindnyájunknak el kell menni?” Ki hinné el, hogy a busuló nemzet halottat vigasztaljon gyöngéd szeretettel, zengvén lelke legmélyéből:

„Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos,
Mert a haza sorsa bajos...”

Valóban él és uralkodik, közöttünk jár, mindennapos jóbarátunk, tanácsadónk, vezetőnk a szent öreg! Tizenkét évvel ezelőtt temettünk el országokat átszelő temetési menettel, királyokat sem megillető nemzeti gyász csodás megnyilatkozásaival és még sem hiszszük el, hogy őt, Kossuth Lajost fogsgában tarthatná a Kerepesi temető koszorus sirjának súlyos kőlapja...

Mert imé, névestéjét is ünnepeljük évről-évre, mint ahogy szülőink, rokonnaink névestéjén látogatunk el hozzájuk s derűs szeretettel mondjuk el jó kívánságainkat és ürítünk poharat jóléttükre.

Halott-e az, akinek névnapján oly sok a vendége, mint amennyi mára is jut eme Lajos-napja ünnepelt hősenek?

Örök temetés.

Örök temetés itt az élet!
A boldogság az oly kevés!...
Mindig van, akit elírassak...
Temetés, örök temetés!

Örökös sirás itt az élet...
Örök gyász az én életem...
Emezt már újra sirba zárom,
S amazt még el sem feledem!

Gyermekkoromban holt madárkám?
Elhantolám a kert alatt,
S kis pajtásomnak sirja mellett
Zokogtam órahosszakát.

Azán, hogy évim szárnya szállott,
S megállt az ifjuság előtt,
Ugy látom, hogy én újra — s újra
Járogatom a temetőt!

Egy egy álmodom, ha sirba szállott,
Titokban elsratgatom...
Patakká lesz a könnyem árja
A bus, virágos hantokon...

Örökös bánat itt az élet...
Csak temetek, gyászolgotok,
Míg egyszer csak — tán nem sokára —
Magam is szépen meghalok!
Szabó István.

A GYERŐKÉRT.

Pók Gábor báméskodva nézte az alkonyodó eget. Vizen élő embernek nem igen akad gondolata. Vagy ha akad is, csak az idő, meg a szerszámok és a jó fogás irányában érlelődik valamennyire. Ladikját lassudan, észrevétlenül vitte lefelé a Tisza vize, egész a füzesi kanyarodásig. Ott aztán szépecskén beleorrolt a homokba és csak a zökkenésre szólalt meg a gazda:

— Nő, ez léhozott!
De azért nem haragudott... Inkább mintha kedvére esett volna a dolog, hálószerszámait gondosan behajtogatta, aztán nehéz, esetlen lépéssel a partra ugrott.

A vízbe hajló szomorú fűfák alatt lágy, kíváncsatos ülés kinálkozott, hát nekidőlt és belenézett az uszó, fehér felhőkbe, melyeket haragos piros csik szegélyezett...

Fecskepár csapott a Tiszának, szárnyuk bele belecsobbant a vízbe és kergetőzve siklottak át a habfodrokon. Hozza csipogtak vigan, szerelmesen.

Partmentén legelésző tehének a Tiszába kíváncsoltak. Pedig a csordás haza igyekezett velök. Haragosan pattogtatta a maga faragta cifra ostorát.

A bikának baja kereskedett a fűgöfecskekkel. Keringve röpködtek körül a megtopant állatot, mire az bömbölve vágta rövid szarvait a porhanyó földbe. A madárkák ijedten rebbentek el onnét.

Tulnan a csongrádi toronyban megkondult a harang. S tova bánatosan, bugva indult neki utjának és végig rezgett a harmatos langyos levegő égen.

Pók Gábor lassan szedelőzködött. Már neki is fohászkodott, hogy a mély homokból kibillent a ladikját, — egyszerre csak vékony gyereksivalkodás ütött a füléhez.

Figyelmesen körülnézett, aztán vitte kíváncsúsága a hang irányába. Széttördelte maga előtt a sok egymásba fonódott gíz-gázos ágat és csak nagynehezen jutott el a partemelkedésig. Ott a magas fűben megtalálta hitvány pályába begyulászva a senki gyerekét, egy siró csacsemőt. Pillanatig báméskozással nézett rá, majd lehajolt hozzá és gyöngéden ölbe vette. Csak úgy a foga közt mormolta vélekedését:

— Kitétek, szögény ártatlanság.
És vitte Ujjassát eligazította a ladik alján. Nagy óvatossággal oda helyezte az

Jóságos atyánkat üdvözljük, ünnepet ülvén, nem gyásztorral, de magyaros névünnepi vigassággal, amelyen még a jókívánások sem maradnak el. Hiszen ami boldogságot esdünk szeretett hazánkra, az boldogsága Kossuth Lajosnak is, a jónak, a nagynak, az örökkön-örökké közöttünk levőnek!

Leke magyar vérei között lakozott száműzetésének szomorú évtizedében, szelleme leng fölöttünk a kilencvenkét esztendő, fényes pályának földi értelemben való befejeztével is.

Ki vezette a nemzetet arra a meggyőződésre, hogy Magyarországot csupán függetlenségének és önállóságának teljes kivívása tarthatja meg az élő nemzetek sorában?

Ki tölti el lelkünket és karjainkat erővel, ki ruházza fel — ha úgy fordul a sors — kardjainkat is cikázó villámokkal, amidőn a nemzet többsége által kinyilvánított akaratnak végleges megvalósulását tüzzük magunk elé? Tüzzük pedig bátran, alkut nem ösmerve és elodázhatatlanul, úgy, amint ő hagyta meg azt nekünk.

Kinek a lángbeszédé buzdít a harcban, kinek parancsa, kinek intései szólnak hozzánk élőszóval és élőbetűkben mindama válságos pillanatokban?

Ki indította a harcot, ki volt és lesz a csata irányzója, ki lesz a győző, a midőn Isten áldása győzelemre segít?

Mind e kérdésekre a Kossuth Lajos nagy nevének hangoztatásával felelünk, mert e dicső névben egyesül a múlt, a jelen és a jövő, — az emlék, a cselekedet és a kötelesség.

Eme nagy szellem a nemzet egyedüli támasza, menedéke és célja, kinek nevenapját ünnepli meg az ő óriás családja, a magyar nemzet.

Őt éltetik, dalait dalolják, az ő eszméire esküsznek e percben a nemzet

ártatlan jóságát és szokását megtagadva, gyors ütésekkel evezni kezdett.

A harang pedig bugott méltóságosan. Hangja belesimult a hőmpölygő hullámokban és onnét kiemeikelve, mintha szárnyra kapott volna, röpült át a széles pusztaságon hogy az ott élő emberek is elmondhassák esti fohásszukat.

A hosszú harangbugásról a csöndes embernek eszébe ötlött a másnapi ünnep és egyszerűen átnyíllalott a mellén valami régen pihent, szöilon fájdalom.

Érezte, hogy magára maradt.

Boldogasszony napján éppen kéteszendeje temették el az asszonyt. Csak ugy szakgatva, borongósan röppen ki a gondolata:

— Pedig, de igön megbecsültük egymást.

A lepat már alig mozgott a kezében. Csak éppen hogy huzogatta a vízben át. Tekintete lassan oda esett a pólyás apróságra s amint nézte, nézte, csöndes megindultság ült a képére.

— Most már van gyereköm, — morogta.

Ezzel aztán elült a keserúsége. Akár csak kicsiny angyalok cirógatták volna végig borostás ábrázatát, olyan derűsen mosolygott.

Elnézett messzire. Valami jóleső terv mozgott az agyában és kezdett kiformalódni ugyan a, hogy mikor partra ért, mondta:

— Ugy lösz. . .

És vitte szerszámaikat gyönyörűjába. Menet közben meg visszatértében is Julis asszony felül gondolkodott. Szinte előtte állt az a rózsapirosképű fiatal asszony. Mikor magához

milliói, nevéből visszhangoznak napsugaras bércormok, nevének hangoztatják a zugva hőmpölygő folyamok s az ő koszorujába való a völgyek virágos ékesége. Nevét hangoztatják a zsolozsmák, érette száll buzgó fohász milliók ajakán.

Nem halottról emlékszünk, az élőt övezzük háládatos szeretettel Kossuth Lajos névünnepe.

Politikai hírek.

Kossuth Ferenc Budapesten. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma délután 2 órakor Karlsbadból Budapestre érkezett. A miniszter vasárnap estig marad a fővárosban, amikor is utókúrára Herkulesfürdőre utazik.

Uj törvényjavaslat. A kereskedelmi miniszter a mai napon közzétette a munkások betegség és baleset biztosítási kötelezettségét kiterjeszti mindazon üzemekre, amelyek legalább husz munkást foglalkoztatnak állandóan. A biztosításba belevonja a miniszter a 2400 koronáig terjedő évi fizetéses ipari, mezőgazdasági vállalatoknál alkalmazottakat is. Természetesen a balesetbiztosítás összes költségeit kizárólag a munkaadók fizetik. A kormány ezen szociális jellegű javaslatot mielőbb törvényerőre kívánja emelni. Ezért: már az október tizediki országgyűlés elé terjeszti.

A főorvosi állás betöltése.

— Irta: dr. Legányi Gyula. —

— augusztus 24.

Két hónap óta, hogy az új főispán az alkotmány helyreállítását után elfoglalta széket, unos untalan olvasgatja a közönség a helybeli lapokban, sőt még a fővárosi darabon laphan, az Ujságban, hogy veszélyben van a város közegészségügye, nincsen aki ellássa a közegészségügyi szolgálatot, pajtás kodásból feláldozza a főispán a város jólétét, és veszedelembé sodorja az emberek életét,

mert a megüresedett főorvosi állást rögtön, amint székét elfoglalta, nem töltötte be.

És e közlemények egytől egyig akkor jelennek meg, mikor a főispán alig foglalta el hivatalát, továbbá mikor a gyakorló orvosok és patikáriusok tanúsága szerint a betegfoglalom oly csekély, hogy az orvosok egy része tüdülés és szórakozás végett utra kél, és az egészség annyira dühög, hogy a patikák forgalma a legkisebb mértékre alászáll.

E közlemények mindenikének megírására az szolgáltatott okot, hogy a helybeli orvosi kar tekintélyes része arra kérte föl az új főispánt, hogy böles körültekintéssel töltsen be ezt a nagy felelősséggel járó állást és a pályázati hirdetéseknek kevés idővel való kijebbi tolasával tegye lehetővé, hogy a pályázat sikerebb és tömegesebb legyen.

Ez a története annak a ténynek, hogy a pályázati hirdetményt eddig ki nem írták és kiírása némi halogatást szenved, amiért a főispán nem gáncsol, hanem dicséretet érdemel, mert akkor járna el helytelenül, ha megfontolás és körültekintés nélkül, azonnal nagy sebbel lobbol sietne e díszes és fontos állást betölteni.

Azok a szenzációs híresztelések pedig, hogy fogyatékos a közegészségügyi szolgálat és e miatt városunk közegészségi állapota nem kedvező, s a halálozás aránya jóval magasabb, mint a többi városoké, egyáltalán meg nem állhatnak, mert Debrecen városa, ha nem is az első, de ötödik helyen áll a rangsorban.

Hogy a négy kerületi orvos közül, akik ma az egészségügyi szolgálatot teljesítik, kettő épp most élvezheti szabadságát, nem azt bizonyítja, ami kéri minden közleményből, hogy nem győzik a szolgálatot, hanem merőben az ellenkezőt, ami különben is közkeletű tény, hogy tudniillik nem nagy a halálozás. Ami ugyan természetesen, mert ha a betegforgalom csekély, akkor a halálozás aránya nem lehet valami magas fokú. Most

Erre már Vidóné hazaérkezett.

Mikor a szobába lépett és megpillantotta a gyerekekkel veszködő nagy embert, ámulatan csapta össze kezeit, úgy kiáltotta:

— Mit tösz kelmed?

Pók Gábor meg se zavarodott. Komolyan felelt vissza fordultában:

— Szoptatok.

Julis asszony jóságosan nevetett.

— Hát aztán kié ez a gyerekek? és közelebb lépett.

Az ember mély meggyőződéssel szólott:

— Most mán az enyém.

— A kelmedé?

— Igön.

Apródonként azonban kivallotta az esetet és végezetül ránézett az asszonyra, mondván:

— Hát elhoztam.

Julis asszonyt egyszeribe elfogta a rihatónkomság.

Pók Gábor pedig úgy akarattal toldotta meg a beszédét:

— Embört nevelők belüle!

Julis szemét törülgette és szinte gyölködve vetette oda a csecsemő ismeretlen anyjára:

— A dög asszony.

Aztán fojtódottan ünnepélyesen fordult Gáborhoz:

— Kelmedet mögáldja érötte a jó Isten.

Pók hallgatott. Erre már nem volt szava. Csak nagy háládatossággal nézett az asszonyra, aki teljességgel elérte a szándokát.

Julis asszony megfürösztötte, tisztába szedte a gyereket. Mikor a dolgát elvégezte,

ezelte a babát, mintha vigasztalni akarta volna, odasugta neki.

— Arany annak a lelke! Én ösmerelem. . .

És egyenest a falunak tartott.

A kis esztelen föl fölébredt, de Pók Gábor gyönyörűségeen elhajukázta. Valami nevetséges volt a nagy szál ember, azzal az öklömosópp gyerekekkel. A falu népe bizonyára nevetve nézte volna jó ember buzgólkodását. Így sejtítette maga is, mert a kertek alatt seittenkedett el Vidóné házához.

Az asszony templomban járt akkortájt. Beáhitatoskodta magát az öregek padjában, pedig a fiatalok közül se ritt volna ki valami tulságosan.

Pók Gábor megállott az ajtóban és beszólt:

— Ithon van a Julis asszony?

A kis pösze hetes leány azt válaszolta, hogy egyszeribe hazatér. Közben pedig szájatva bámészkodott azon, hogy mit akarhat Gábor bácsi ezzel a siró porontyival?

— Ne vérvákolj mán — csittigatta Pók Gábor a sivaikodót. De ez csak tovább hasogatta a levegőt.

Egy darabig gyámoltalanul állott a jó ember, de hirtelen észbekapott.

— Ehös vagy ugy é?

És mintha csak a pontos választ is megkapta volna kérdésére: letette a gyereket. Kimelet a pitvarba. Onnét tejes köcsöggel tért vissza. A hetes leánytól tiszta kezűt kerített. Szeletelt egy darab kenyert és a köcsögbe mártotta kendőstül; aztán élnetellen jósággal odavetette a kicsike szájához, uizogatván:

— No ne, ögyél!

Az pedig, akárcsak értette volna a szót, éhes mohósággal szopogatni kezdte a pempőt.

pedig valóban ilyen a betegforgalom, amit orvos és patikárius egyaránt bizonyíthat és ami nem kedvezőtlen, de igenis kedvező közegészségi viszonyokra enged következtetni.

Igy állván az ügy, mindenki átlátja, hogy itt kötelesség mulasztásról szó sem lehet, legkevésbé a főispán részéről, ki hosszú tisztviselői pályáján a kötelességtudás kiváló példáját szolgáltatotta és aki ez alkalommal is bölcs körültekintéssel és alapos megfontolással fogja a város közönségének megalégedésére ezt a kiváló súlyos ügyet elintézni.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 24.

Igen előkelő zágrábi forrásból vesszük az értesülést, hogy ott bizonyos politikai körökben a bécsi Fremdenblatt legutóbbi számának vezércikke élénk feltűnést keltett.

A külügyminiszter félhivatalosa ugyanis, a bolgár görög konfliktusról elmélkedvén; cikkében a szokott hüvös előkelőséggel ugyan, de határozottan a bolgároknak fogja pártját. A kérdéses cikkben többek között azt írja Goluchovszky lapja, hogy ha mentesítést nem is lehet találni az anchialosi véres eseményekre, de indokaiknál fogva teljességgel érthetők. A görögök ugyanis, lekicsinylik a maguk régi kulturájának magaslatáról a bolgár nemzeti egyéniséget és azt az erőt, amelyet ez az egyéniség reprezentál a megbizakodott hatalmi vágyaikban, hegemoniára törekzenek a Balkánon. Természetes tehát, — véli a Fremdenblatt cikk írója, hogy az erőszakos görög propaganda reakciót szül s így támadnak az anchialos véres eseményekhez hasonló katasztrófák. Egyben azonban azt is megjövendöli mindjárt a cikkíró, hogy a görög törekvések még ilyen szertelen és szörnyű áldozatok árán sem fognak sikerre vezetni, mert a nemzeti egyéniséget kiirtani nem lehet.

Hát ez az a cikk, amelyik oly nagy feltűnést keltett Zágrábban és úgy hiszem, meg se kell külön mondanom, hogy ismét Starosevicsék keresik a kákon a csomót. Igen, előkelő politikai társaságban provokált a kérdésben vitát a pártnak egyik főkorifeusa s ugyanakkor néhány túlzó furcsa kommentárokat is fűzött a külügyminiszter álláspontjához.

— Goluchovszky kitanítja a görögöket arra, hogy a nemzeti individuálitást nem lehet kiirtani, mondta többek közt egy horvát elveiről ismert zágrábi ügyvéd. Azt is kitalálja a külügyminiszter, hogy az anchialosni eseményeket az erőszakos görög propaganda idézte fel, de azt már nem tudja kitalálni, hogy a horvátországi szakadásokat is hasonló politikai törekvések okozták és a magyarokat nem tudja kitanítani arra, hogy a nemzeti individuálitást nem lehet kiirtani. Pedig, aki úgy tud mindent, mint Goluchovszky, az tudhatná azt is, hogy a példa ragadós. Vigyázzanak, hogy katasztrófa ne legyen a vég Horvátországban is a mostani állapotoknak!

Ez a fenyegetőzésnek beillő jóslás, minden objektív ítélletű ember előtt, aki a horvátországi közhangulatot ismeri, nevetséges ökvetetlenkedésnek tűnhetik csak fel; mindenesetre jellemző azonban a bukott rendszer politikai erkölcsére, hogy ilyen eszmék is megfoghatóknak a tehetetlen gyűlölség deliriumában,

Hogy pedig ez a fölfogás nemcsak szólványosan, egyes politikai fantasztiák lelkében jelentkezik, hanem az egész régi rendszernek ilyen volt a titkos meggyőződése eredetlől kezdve, azt markánsul bizonyítja a Zágrábban megjelenő Sbrvatsko Pravo nak egy cikke, amelyik jóval a fönt emondott beszélgetés megtörténte előtt látoit napvilágott. A nevezett lap a nagy horvát eszmék szolgálatában áll és Kossuth Ferenc legutóbbi karlsbadi nyilatkozatáról szólván, egy cikkében a következőket mondta:

Az asszony elpirult, Pók Gábor neki bátorodott:

— Siralom így az élet, Julis asszony-nak is . . . nekem is . . .

Itt egyszerre sóhajtottak.

— Nem öregödtünk még el? Ugy-e nem?

Az ember mindig önértetesebb hangon beszélt:

— Későn elértjük egymás beszédjét. Aztán megbirom én még a kenyérkereső munkát.

És kidüllesztette széles, erős mellét.

Az asszony szorongó szívvel zavartodtan nézett a szunyadó gyerekekre. Karja, teste megzeibbadt és nagyon is sebesen vert a szíve.

Pók Gábor lassan az asszony vállára tette a kezét. Aztán elszántan kimondta:

— Julis asszony, lögyön a felelősségem!

De mintha maga is megjédt volna merész szavától, engeszteléseképen nyomban utána tette:

— A gyerekekért.

Julis egyszeriben igen elgyöngült. Ugy érezte, hogy tüstént elérkezik a világ vége. Pók Gábor erre már egész ember lett. Oda-huzta magához az asszonyt, láztól égve sugta neki:

— Löszöl a feleségöm?

Julis szerelmesen, sirva simult Pók Gábor mellére. Átfonta gömbölyű karjaival az embere nyakát úgy zokogta:

— Löszök, — a gyerekekért . . .

Erdélyi Lajos.

Mindaddig, amíg Horvátország nem lesz teljesen önálló állam, őszinte barátságról a magyarok és horvátok között még csak szó sem lehet és Kossuth Ferenc vajmi kevésbé ismerheti a horvátországi helyzetet, ha azt hiszi, hogy a rezulucionisták mostani politikája kifejezi a horvát nemzet igazi érzelmeit. Amíg a magyar szupremácia tart, Horvátország és a horvát nemzet sorsával megalégedve nem lehet.

Ez a pár sor fedi teljesen azt, amit fönnebb elmondottam s emeli a hitelességet az, hogy ez a vezércikk azt a beszélgetést megelőzte; amazt tehát nem a pillanat hangulata szülte, hanem a megérlelt, belső meggyőződés. Mikor tehát ilyen elvek és eszmék hangoztatásától sem riadt vissza az politikai frakció, amely még csak nem régebben is a jóindulat álarcait viselte a magyar állameszmével szemben, kétszeres elismerés illeti meg az új korszak vezető férfait, ha becsületesen kezét fogva a horvát hazafiakkal, a közös baza békéjének és boldogulásának megteremtésére és ezeknek a titkos ellenségeknek betörésére szövetkeznek.

(Széll — Kálmán pénzügyminiszter.)

A „M. E. L.“ jelenti: Nem rendes tudósítónktól, azonban kitűnő forrásból kapjuk a délelőtti folyamán Bécsből azt a telefon-jelentést, hogy az ősz folyamán a pénzügyminiszteri székben változás fog bekövetkezni. Már a parlamenti ülészek végén híre járt, hogy Wekerlét annyira lefoglalja a kormány ügyeinek vezetése, hogy a minisztérium élére önálló politikust akar állítani. Szó volt Popovics Sándor államtitkár miniszterségéről és ezt a verziót igen valószínűnek is mondták. Most aztán osztrák körökben a bizonyosság hangján beszélnek Széll Kálmán pénzügyminiszterségéről. Természetesen, a legnagyobb tartózkodás hangján vesszük tudomásul ezt az értesítést, a melylyel semmi közössége nem vállalunk, de amelynek elhallgatására sem látunk okot.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyaláson.

— Nyolcadik nap. —

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 24.

Ma már a nyolcadik napja folytatja az adókievítő bizottság működését. A mai napra beidézett adókötelesek túlnyomó részben iparosok voltak, kisebb nagyobb adóilletékekkel. Volt egy sereg ügynök is köztük, továbbá néhány nagyobb jövedelemmel bíró adóalany, ügyvédek, orvosok, tanárok stb.

A beidézettek közül meglehetősen szép számmal jelentek meg a bizottság előtt. A tárgyalás a rendes mederben folyt le. Fellebbezés ma sem az adóok sem a hatóság részéről nem történt.

A bizottság méltányossága és humanitása mellett bizonyít az az emberséges eljárás, hogy egy adóköteleként beidézett szegény ügynöknek, — tekintettel az illető csekély jövedelmére — mellőzte a megadóztatását.

Az adókievítés mai eredménye a következő:

Szilágyi István tímár 40 kor. Varga Imre dr. ügyvéd 50 kor. Kálmánchey Mária ügyvéd 100 kor. Kádár Imre tímár 30 kor. Weisz Ignác ügynök megadóztatása mellőztetett. Dr. Láng Sándor 118 kor. Weisz An-

leült. Nagy csöndesség támadt. Így szokott az lenni, ha sok a mondani való.

A gángé ember testén átlutott valami parázs érzélem. Szédülni kezdett, mert szokásánál meszebbre gondolkodott. Egyszerre csak megszólalt:

— Julis asszony, itt hagyom a gyereket!

Vidóné bolongatott a fejével, hogy jól van.

— Mőgfizetők érötte.

Erre az asszony fölállott. Közel lépett Pók Gáborhoz és ráartós tiltakozással monddta:

— Nem köll fizetség.

— Nekőn sincs gyereköm.

De már nem mertek egymásra nézni. Pók Gábor agyában kergetőztek a gondolatok, de beszédbe foglalni egy szóvalat sem tudott.

Mikor öreg este lett, odaállott Julis mellé. Becsületes arcán vonaglott a megindultság, pedig nagyban erősködött ellene.

Julis asszonynak könnyebb dolga volt. Ő csak elbihelődött a kis jószággal, pedig a szíve remegve sejtett valamit . . . csak azt nem tudta volna megmondani, mit?

Az ember nagyokat lélegzett. Nem ment tovább, csak annyit mert mondani:

— Julis asszony. Kettőnké lösz a gyerekek.

Azzal az ajtónak fordult, mert szégyenlette kifutó könnyeit.

Vidáné suttogva tette utána:

— Ugy lösz.

Erre a biztatásra megfordult Pók Gábor. Nehéz volt a beszéde, de azért kiéptette valamiképen.

dor ügynök 85 kor. Dr. Polgár Dániel ügyvéd 50 kor. Fábán Károly ügyvéd 58 kor. Törő Imre vendéglős 376 kor. 10 fill. Varga István kalapos 12 kor. Hajdu Gyula ügyvéd 30 kor. Schaf János tancmester 291 kor. Kovács Gyula üveges 27 kor. Tani Sándor ügynök 24 kor. Filibbeia Márton ügynök 100 kor. Dorfler Mária nyelvtanár 45 kor. Grünfeld Lipót borügynök 24 kor. Dr. Varga Lajos ügyvéd 100 kor. 16 fill. Burdon Gas-ton nyelvtanár 28 kor. 80 fill. Kabdebó Ottó utazó 32 kor. 40 fill. Kulpin Sándor utazó 72 kor. Vojtovich László ügynök 19 kor. 40 fill. Szögyéni Lajos ügynök 30 kor. Fülöp Mór ügynök 38 kor. 40 fill. Rác Béla ügynök 65 kor. Végh Sámuel ügynök 36 kor. Kátzer János képügynök 10 kor. Marcell Ószkár ügynök 30 kor. Dr. Kérészy Árpád ügyvéd 63 kor. Polgári Jánosné vendéglős 2 kor. 50 fill. Balog Sándorné vendéglős 30 kor. E-dei János vendéglős 61 kor. 50 fill. Beke Aladár vendéglős 408 kor. 80 fill. Kovács János festő 54 kor.

Egyház és iskola.

Az ev. ref. felső leányiskola köréből. Leányiskolánk bejáró növendékei az iskola igazgatótanácsa 1747—905. sz. határozata értelmében oly háznál nem lakhatnak, ahol fia tanulók is laknak, vagy ahova ily fiatal emberek érkezni járnak. Ezért iskolánk növendékei csak oly családoknál fogadhatnak lakást, amely családból a házi asszony a megbízott tanárt személyesen felkeresi a lakását, az ellátás feltételeit körülményesen ismerteti és nyilatkozatot ír alá arra nézve, hogy a tanári kar által részletezett lakás és ellátására vonatkozó feltételek megtartására magát kötelezi; annál is inkább, mert a nem ily családoknál elszállásolt növendékeket a tanárikar kötelezheti az ily szállás elhagyására. Hogy ezen feltételeknek az illető érdekeltek megfelelhessenek, tudomásul hozom, hogy délelőttöként 11—12 ig és délután 4—5-ig állók rendelkezésükre az iskola tanári könyvtárának helyiségében. Dr. Matolcsy László.

Értesítés. A debreceni tanítóképző-intézet gyakorló iskolájában a beiratások szeptember hó 1-5 napján eszközöltek. A már előjegyzett növendékek az évi tandíjat (20 kor. 30 fill.) a főiskolai háznagyi hivatalban folyó hóban is befizethetik s az arról szóló nyugtával jelentkezzenek majd beíratásra. Az újonnan jelentkezők keresztlevéllal és himnódolási bizonylattal szülei kíséretében jelenjenek meg a gyakorló-iskola tantermében. Debrecen, 1906. aug. hó 24. Az igazgatóság.

Wolaffka püspök hagyatéka.

Licitáció a plébánián.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 24

A Szent Anna-utcai római katolikus plébánia szokatlan képet nyújtott ma délután. A máskor oly csendes, komor épületet harsány kiabálás, zaj, lárna verte fel. A kapuk tárva nyitva, az udvaron egész sereg embertömeg sürgött-forgott, tolongott. Jöttek, mentek szakadatlanul, szinte viszhangzott a ház a zenebonától.

Licitáció folyt a plébánián. Boldog emlékü Wolaffka Nándor püspök hagyatéka felett ütötték meg a dobot. Az elhunyt főpap hátrahagyott vagyonára tudvalevőleg rátette kezét a nagyváradi káptalan, hogy annak értékesítésével némileg fedezetet nyerjen az a horribilis hiány, melyet az áldott szívé-

püspök a kezén volt egyházi vagyonból a jótékonyság oltárára feláldozott.

A bíróilag lefoglalt és zár alá vett hagyatékot, amely kizárólag csak ingatlanból áll most, árverés alá bocsájtotta a káptalan.

Kótyavetyére került a nemeslelkű emberbarátnak minden holmija. Egész lakásberendezése, értékes könyvtára, batárjai, lovai stb.

Az árverés délután 3 órakor kezdődött dr. Schweiger Ede ügyvéd, a káptalan meghatalmazottjának és Bódogh Zsigmond végrehajtó, bírói kiküldött vezetése alatt. A plébánia udvara egészen megtelt a kíváncsi közönséggel, melyet a licitáció oda vonzott még a kapu előtti járda részt is lefoglalta a bejutni nem tudó, minden rangosztálybeli sokaság. Ur és szegény egyaránt versenyzett egymással azért, hogy a jótékonyság apostolának holmijai közül valamely emléket megszerezzen.

A nagyszámu hiveken kívül megjelentek az árverésen az elhunyt püspök tisztelői, jóbarátai, akik sok mindent összevásároltak. Természetesen a licitációra került holmik legnagyobb része — mint a legtöbb esetben — az árverési hiénák birtokába jutott, akik tulnyomó számmal, valósággal rajzottak a helyszínén. Kapva az alkalmat, éhes farkasként vetették magukat a zsákmányra, úgy, hogy csak nagy küzdelem árán sikerült a közönségnek egyegy tárgyat megszerezni.

Az árverés késő estig tartott. Azonban ma még nem fejeződött be. Eladták a lakosztály berendezésnek nagy részét, az összes ruhaneműt és a könyvtárt. Holnap reggel 9 órakor folytatódik a licitáció, amikor a hagyatéék még hátralevő része, a ma el nem kelt butorok, kocsik, lovak és a pince tartalmát képező italok stb. bocsájtának eladásra.

A hagyatékból befolyó pénzüsszeget a káptalan bírói letétbe helyezi.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

Lajos napjára.

— augusztus 24.

Olyan ragyogó nap Kossuth Lajos neve, Melynek sohse lankad tündöklése, heve.

Nagy Kossuth Lajosnak ma van nevenapja. Ülje meg a nemzet kicsinye és nagyja!

Apánk nevenapját hogyan ünnepeljük? Kossuth apánk dalát hogyan énekeljük?

Sohasem feledjük! Sohasem hagyjuk el, Mindenkor e napra tekintünk esdve fel!

Veszélyben a nemzet! És ha Ő üzeni, Mindnyájunknak bizony ma is el kell menni!

— József főherceg Budapesten. József főherceg nejével Augusztus főherceg-asszonnyal és udvari kíséretével ma reggel érkezett meg a fővárosba. A főhercegi pár, amely hosszabb időt töltött Ischlben, automobilon jött Mária-Zellen keresztül Budapestre, ahol hosszabb időt fog tölteni.

— Eimaradt párbaj. Abban a tömeges lovagias ügyben, amely Zsedényi Aladár fővárosi tanító és hírlapíró egy hírlapi közleménye folytán támadt, ma kellett volna megtörténni az első párbajnak. Ebben a párbajban Zsedényi ellenfele Formanek László őrnagy, a munkácsi 11. zászlóalj parancsnoka volt Zsedényi megbízottjai dr. Légrády Imre, a Pesti Hírlap szerkesztője és Hoffmann Ottó orsz. képviselő tegnap tanácskoztak és állapodtak meg a párbaj feltételeiben Formanek megbízottjaival Langerer és Mayer honvéd századosokkal. A párbaj feltételei rendkívül súlyosak voltak: kardpárbaj végkimerülésig, nyak- és hónaljbandázzsal. A tiszték legénységi kardot ajánlottak, Zsedényi megbízottjai pedig tisztai kardhoz ragaszkodtak azzal az indoklással, hogy Zsedényit a polgári bíróság, ha Formaneket véletlenül leszúrná, súlyos felelősségre vonná, még Formaneknek semmi baja sem történék. Abban állapodtak meg tehát, hogy a párbaj színhelyén sorshuzás utján döntik el, vajjon tisztikarddal, vagy legénységi karddal történjék-e a párbaj. A szűzást a megbízottak megengedték. A párbaj színhelyéül a Ludovika Akadémia vívótermét, időre nézve ma délelőtt 10 órát jelölték meg. A párbaj színhelyére elsőnek érkezett meg Mayer honvédszázados Szepessy dr. ezredorossal. Kevéssel utána Hoffmann Ottó és Légrády Imre Zsedényi Aladár és dr. Kovács Aladár kir. tanácsos, önkéntes mentőegyesületi igazgatóval. Ezután jött meg Formanek őrnagy Langerer századosal. Amikor a felek együtt voltak már, Langerer százados, vezető-segéd közölte Zsedényi megbízottaival, hogy ma nem történhetik meg a párbaj, miután a honvédelmi minisztérium részéről még nem érkezett meg az engedelem a párbaj megvívására. Ennél fogva a párbajt későbbi időpontra el kell halasztani. Erről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet valamennyi jelen volt aláírt.

— A magyar „Iskolahajó” ra adakoztak aug. 23 án. Sesztina Jenő vaskereskedő 50, Majer Jenő kereskedő 2, Ricke József Zelmós 5, Bosznony J. és Társa cég 5, Konsek Géza 5, Mihalovits Jenő gyógyszerész 10, dr. Szotyori Nagy Kálmán orvos 20, dr. Hütter orvos 3, dr. Cakó Zsigmond orvos 5, Murakózy László gyógyszerész 5, Killer Ede butorgyáros 2 korona. Összeg 112 kor. Tehát az augusztus 23-iki gyűjtés eredménye 113 korona. Szotyori Nagy Sándor.

— A kormány a kereskedelmi alkalmazottakért. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kívánságára a Kereskedő Ifjak Társulata feliratot intézett a miniszterhez, melyben a kereskedelmi alkalmazottak összes szociális óhajait kifejezte. A kereskedelmi miniszter most leiratban válaszolt a társulatnak. A kereskedelmi miniszter most leiratban igéri, hogy az alkalmazottak kérései, mint az inasviszonyok szabályozása, az inasok előképzésének megállapítása, továbbképző tanfolyamok létesítése, a fölmondási idő szabályozása, a záróra, illetve munkaidő szabályozása, a kereskedelmi alkalmazottak érdekvédelmének szervezése, az az óhaj, hogy az irodai, üzleti és lakhelyiségek az egészségügyi követelményeknek megfeleljenek s hogy e tekintetben a megfelelő ellenőrzés gyakoroltassék, az ipartörvény módosítása keretében a jövő évben alkotmányos tárgyalás alá kerülnek. Újabb szabályozás alá kerül a vásárnapi munkaszünet kérdése is, míg a betegsegélyezésről és kötelező balesetbiztosításról szóló törvényjavaslat már október havában a parlament elé kerül. Ezután pedig nyomban folyamatba téteti a miniszter az aggkor és rokkantbiztosításra vonatkozó munkálatait.

— A pápa elhagyja a Vatikánt?

Berlinből írják, hogy a Vatikánhoz közel álló körökből ez a hír szivárgott ki, hogy X. Pius pápa még ez évben, de legkésőbb a jövő esztendőben az eddigi hagyomány-nyal szakítva, el fogja hagyni a Vatikánt.

A pápa már trónralépése óta foglalkozott ezzel a tervvel, de környezete mindig megakadályozta szándékának kivitelében. A vezuv kitérése alkalmával is meg akarta látogatni a szerecsétlenség színhelyét, de környezetének rábeszélésére lemondott tervéről. Most azonban újból ezzel a gondolatokkal foglalkozik és aligha sikerül majd lebeszélni róla. A pápa ugyanis azt hiszi, hogy egy kis levegő változtatás egészségére egy elönnnyel járna. A Vatikánhoz közel álló körök azt is tudni vélik, hogy a pápa legközelebb szülővárosát és későbbi tevékenysége helyét, Trevisot is meg fogja látogatni.

— **Debrecen a Gotterhalté ellen.** Szeged város törvényhatósága köriratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben fölívja őket, hogy az olyan istentiszteletéknél és körmeneteknél, melyeknél a katonai zenekarok szolgálati szabályzataik értelmében a Gotterhaltét játszani kötelesek, a katonazenekarok közreműködését ne vegyék igénybe, hogy ilyen módon az osztrák himnusz eljátszása mellőztessék. A köriratot Debrecen legközelebbi közgyűlésén tárgyalja.

— **Élénkül a korzó.** Debrecen utcáit, melyek néhány héttel ezelőtt még oly néptelnek voltak, élénk pezsgés váltotta fel. Különösen a főutcai korzó népesül esténként, mikor kigyúlnak a gázlámpák. A vonatok sűrűn ontják a fürdőről hazaérkező nyaralókat, megjelennek Debrecen állandó alakjai. Kinyílnak a kollégium kapui is, a vidék piros-pozsgás ifjusága is ellepi a várost. — Mert a nyárból már kifelé megyünk, itt lesz mindjárt szeptember s a lombhullató ősz. Hja, telik az idő...

— **Kossuth emlékünnepegy Érmihályfalván.** Az érmihályfalvai „Kossuth Lajos asztaltársaság” az intelligencia bevonásával 1906. évi augusztus hó 25-én az ottani Nemzeti Szállóba táncteremben szegény gyermekek felruházása céljából társasvárosával, hangversennyel és tancmulatsággal egybekötött jótékony Kossuth-emlékünnepegyt rendez a haza atyjának névnapja alkalmából, melyre városunk közönségének köréből is többen fognak kirándulni. Belépti-díj vaosorával együtt 2 korona. A hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány, Rákóczi induló. Előadja a zenekar, 2. Szózat Zenekisérettel előadja: a Kossuth dalkör. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Meleg Gyula ref. s. lelkész. 4. „Tavaszi elmúlt.” Előadja: a Kossuth dalkör, 5. Kastély küszöbén. Irta: Abrányi E. Szavalja: Szabó István debr. theológus. 6. Himnusz. Zenekisérettel. Előadja: a Kossuth dalkör. Felülízetések a nemes célra való tekintettel köszönettel vétetnek. Vacsora kezdete 8, a tánc kezdete este 10 órakor.

— **Milyen időnk lesz?** Meteor írja lapunknak: Augusztus havának 16—19 és 20-iki esomópontjai erős változásokat idéznek elő az időjárásban, a melyek közül a 16-iki imét egy hatalmas földrengés látogatta meg földünket, ez alkalommal is a nyugati féltekén, Dél-Amerika egy tengeremlletti városát, Valparaisot. Azon erőhatás és következménye, mely a földnek gázait ily nagymérvű robbanásra hozta, légkörünkre is nagy befolyással volt, ami a 16—19 és 20-iki esomópontoknak hatásait is emelte s jelenleg köleszözt azoknak. A 20-iki esomópontok hatásköre fordulópon, egyszersmind azt követőleg már újra emelkedő hőmérsékletet és állandóbb időt várható, uspkitorések esetén még igen melegeket is. A még hátralévő esomópontok 23 és 27-re esnek, meleg jelleggel. Szeptember havának esomópontjai 3, 4, 5, 10, 12, 14, 16, 18, 21, 22, 24, 25, 28 és 30-ra esnek, a melyeknek nagy száma és hűvös jellege igen változatosnak ígéri

szeptember havát annál is inkább, mivel nagyobb időközök nem választják el a esomópontokat egymástól. Legerősebb hatásuk a 3, 5, 12, 14, 28 és 30-kiak többnyire hűvös jelleggel, a mi több csapadékot is ígér a kelleténél.

— **Az éjjeli harang alkonya.** A gyógyszerészek réme, az éjjeli harang, valószínűleg nemsokára le fog kerülni a patkák kapujáról, amit mindenki, de különösen a gyógyszerészek nagy örömmel hallanak. Az éjjeli harang tudniillik egy pompás és alkalmas eszköz arra, hogy a gyógyszerészeket agyonbosszantsa a közönség. Léha, borozó kompániák hajnal felé körutra indulnak s minden ok nélkül felcsörömpölik a városrészes összes tisztos patkusaik minden ok nélkül. Az pedig egyszerűen napirenden van, hogy a jó gyógyszerészt felcsöngetik, mikor fárasztó munka után végre nyugalomra dől s nagy fontoskodással kérnek tőle szoda bikarbonát, gyomor- és fogaeső peket s az emésztés folyamatát lassító, vagy gyorsító vegyszereket. A gyógyszerész természetesen morfondirozik magában, de nem tehet semmit sem — engedelmesskednie kell a közönség minden szeszélyének. Most Rusznyák Lajos gyógyszerész egy gyógyszer-automatát talált föl, mely kiállításba helyezi, hogy ezeket a zaklatásokat a jövőben könnyű szerrel lehetetlené teszi. Ebbe az automata-szekrénybe bizonyos pénzösszeget kell bedobni, minek ellenében kiki megkapja majd a kívánt fog-, gyomorcsöppöt s minden oly gyógyszer, amely használatához az orvosi beavatkozás nem okvetlenül szükséges. A szekrényt villanyos lámpa világítja majd meg, hogy a közönség éjjel is használhassa. Az automata a közönségnek bizonyára nagy szolgálatot tesz. A gyógyszer-vivő cselédnek ezután nem kell ácsorogniok éjjel a gyógyszerért előtt. S a szépitő-szereket vásárló leányok nem fognak pirulni a gyógyszerészek előtt. Egyszerűen csak az automata érc-résébe csuszátják a pénzdarabot s anélkül, hogy valaki is meglátná, megkapják a kívánt szert. A komoly, öreg érc-szekrények pedig hűsleges titoktartók...

— **A kalandos nászjé.** Párisi lapok adnak hírt erről a tragikomikus esetről: Egy Seine-et-Oise megyebeli fiatalember s esküvőjét tartotta a kisváros legszebb leányával. Éjszaka vidáman és hangosan folyt a nászalkoma, majd pedig tánca került a sor. A vőlegény ekkor elérkezettnek látta az időt a visszavonulásra. Kereste hát a menyasszonyát, de nem találta sehol. Sem az étteremben, sem a táncoló között, sem pedig az új pár kis féskében. Nyugtalanodni kezdett és az anyósához fordult. Azután együtt keresték a fiatal menyecskét, majd pedig a keresésében részt vett az egész nászcsop. De az asszonyka nem volt sehol, Jó későre derült ki csak, hogy egy öreges ural megszökött. Már most az a kérdés, hogy ki a szöktető. Ez is kitűnődött hamarosan. A menyasszonyt a vőlegény — papája szöktette meg. Az ifjú férj mit tehetett egyebet? Megindította a válopört.

— **Hurokra került nőcsempészek.** A pancsovai határrendőrség igazán dicséretreméltó buzgalmat fejt ki a nőcsempész lélek kufárokkal szemben. Most P. unov Acát és nejét szűl. Kresadinác Zsófia titkék el 2, illetőleg 1 havi elzárásra és 600, illetőleg 300 korona pénzbürtóra. A lelkelen lélek-kufár egy pancsovai 17 éves fiatal leányt csempészett át Belgrádba, hogy ott pompás belyet szerez neki és hogy teljes ellátáson felül 40 korona havi fizetést fog kapni. Hogy a határrendőrség éber szemét kikerüljék, a leánynak Zimonyba szóló jegyet váltottak s önmaguknak pedig Belgrádba. Zimonyban az asszony kiszállott, azután a leány mint P. unov felesége lépé át a szerb határt, ahol természetesen egy rossz hírű házba vitte eladóját. A szerb rendőrség előzetesessége s Tolveth János rendőr-segédfogalmazó, a pancsovai határrendőrség helyettes vezetőjének ritka buzgósága s ügyessége jutatta az án az emberkereskedőket a rendőrség kezébe s a szerencsétlen leányt ismét szabadságához.

A pincér-borralalók megszűntetésé. Az utóbbi években nagyon sok szű esett a pincérek borralalójáról. Hol az üzlettulajdonosok, hol a közönség, de főképpen a pincérek köréből indítottak harcot a borralaló ellen. A pincérek kettős okból keltek ki a borralaló szokás ellen. Először is társadalmi helyzetük emelkedését látnák a borralaló megszűnésében, másodsor pedig biztosabb alapja volna existenciájuknak, ha fix-fizetés pótolná a vendégek kényére kedvére bizott jövedelmüket. A közönség részint a pincérek igazsága mellett foglalt állást, részint önérdékből kívánja a borralalók megszüntetését. Amint mondani szokás, „jobban jön ki”, ha nem köteles elegáns lenni, hanem megfizeti a szabott árat annak a kávéházi cikknek, amelyet fogyaszt, ha mindjárt többet kell is néhány fillérel fizetni. A legtöbb a pincérek reszkirozzák, ha a borralaló megszűnik, mégis a kávéokban mutatkozott a legkevesebb hajlandóság a reformra. Talán egy pár vendég elvesztésére gondoltak, ha emelni kell a cikkeket árat a kávéházi cikkeket adandó fizetés miatt. Az új korszak, amely a borralaló rendszert kikezdi, Magyarországon Aradról indul ki. Mint Aradról írják, Mazanszker Alfréd, a városi kávéház tulajdonosa legközelebb megszünteti a borralalót. Négy fillérről felemeli a kávéházi cikkeket árat s ennek fejében a vendég minden kötelezettségének eleget tett. Mindenesetre érdekes lesz ez az ujítás s az egész ország kávéháziak és pincéreiének figyelmét magára vonja.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

x **Orvosi tekintélyek előszeretettel** rendelik csuz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányezori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth utca „Arany egyszaru” gyógyszerárú 107—x 51.

x **A vidék legrégibb ékszerüzlete** a Debrecenben fennálló Bau Lipót és Fisi Utóda cég beavadt a 24 éve fennálló Lőkóvits Arthur cégbe; melynek főnöke, mint kiváló szakember, solid üzletember ország-szerte előnyös hírnévvel bír.

x **Utazók és ügynökök fix fizetéssel** és jutalékkal felvétetnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac utca 56.

x **Az Arany Bika kávéházban** minden este cigányzene.

Csontváz az erdőben.

Az erdő titka.

Büntény avagy öngyilkosság?

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 24.

Régmult idők rémes históriáira enged emlékeztetni az a sötét este, melynek nyomára tegnap jutott a hatóság és a melyről most számol be a napi krónika. Oly rejtélyes, ténykörülmenyei és részleteiben oly titokzatos, hogy benne még a vizsgálatot végző rendőrség, illetve csendőrség sem láthat tisztán.

Ma reggel a Nagyerdő északnyugoti részén, az ugynevezett Bernátlapason Juhos Lajos, Kone Mihály, Hajdu Imre, Bogdán Gyula nagyerdei tehénpásztorok legeltetés közben borzalmas leletre bukkantak.

Az egyikük elkalandozva a környék egyik félreeső, sűrű bokrokkal benőtt részén emberi holttestre akadt egy teljesen feloszlott hullára, mondhatni inkább csontváza, mely, hogy

miként és hogyan került a helyre — az erdő titka.

Juhos István — így hívják a pásztort — gyanútlanul, mitsem sejtve, danolászva bandukolt a sűrű cserjében, amikor egyszerre rettenetes bűz ütötte meg az orrát körültekintett lábai a földbe gyökereztek, amint tekintete a néhány lépésnyire eső terebélyes tölgyfa tövébe esett, ijedten hőkent vissza a borzalmas látv nyra, mely eléje tárult. Ugy megrémült, hogy percekig tartott, amíg megemberelve magát visszanyerte bátorságát. Akkor iszonyodva futott el a helyről. Lélekszakadva társaihoz rohant akik, miután előadta nekik, hogy mit látott nyomban felkeresték a borzalmas lelet helyét.

Eleinte tanácstalanul állták körül a hullát, melyet még titokzatosabbá tett az a helyzet, melyben a vén tölgyfa árnyékában feküdt. Később bejöttek és jelentést tettek a rendőrségen, honnan Kiss József közigazgatási gyakornok, dr. Balhányi Emil orvossal, a csendőrség részéről pedig Vargha József őrsvezető a helyszínre mentek és megejtették a vatalos vizsgálatot.

A vizsgálat elsősorban is konstataulta, hogy a hulla a feloszlás végső stádiumában van, orvosi vélemény szerint a holttest legalább 6-7 hónap előtt került e helyre.

A hullát teljesen lerongyolt ruha, foszlásnak indult fehér pettyes kék durva vászon ing és magyar szabású ruha fedte, míg a lábain csizma volt.

A körülményekből az következtethető, hogy a szerencsétlen szegényebb sorsu paraszt ember lehetett. Találtak mellette egy fekete posztó kalapot, egy pipát és pénzes erszényt — továbbá egy fehér tégelyt, melyben valami zsiradék-téle gyógyszer volt. A tégelyen a következő felírás olvasható:

TEVÉS JÓZSEF
gyógyszerész.

A rejtélyes ügyben igen fontos körülmény, hogy a hulla nyakára egy összesodort kendő volt csavarva. Miből is kiindulva a vizsgálat az öngyilkosság valószínűségét állapította meg. Minden jel arra enged következtetni, hogy a szerencsétlen felakasztotta magát a fára, ahonnan aztán később leszakadt. Mindazonáltal nem lehetetlen, hogy bűntény torog fenn.

Az esetről értesítették az ügyészséget is, amely a vizsgálat alapján a temetési engedélyt megadta.

TAVIRAYOK.

Letartóztatott forradalmárok.

Riga, aug. 24. Hivatalosan jelentik, hogy a rendőrség negyven forradalmárt letartóztatott. A letartóztatottaknál nagyfontosságú iratokat találtak, amelyeket lefoglaltak. Valamennyiüket hadbírószág elé állították.

Levert albán mozgalom.

Konstantinápoly, aug. 24. Nikolicából érkezett jelentés szerint az albán mozgalmat Dornicea környékén Samsi baba hadosztályparancsnok leverte.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 24.

Buzakínalat mérsékelt vételkedv esékély. Nyugodt irányzat mellett 15.000 méter-mázsa került forgalomba tartott áron. Egyéb gabonanemek közül zab szilárd, tengeri változatlan, rozs és árpa nyugodt.

Idő: szép és meleg.

Buza októberre	14.30-32.
Buza áprilisra	14.90-92.
Rozs októberre	12.22-24.
Rozs áprilisra	12.64-66.
Zab októberre	12.96-98.
Zab áprilisra	13.26-28.
Tengeri augusztusra	12.00-02.
Tengeri szeptemberre	12.02-04.
Tengeri 1907 májusra	10.32-34.
Repcse augusztusra	32.50-70.

Szerkesztői-posta.

Z. A. Szerénysége határozottan kárunkra van Minél gyakrabban kérjük közreműködését.

Dr. L. Gy. Kivánság szerint tettünk. Kérjük minél gyakrabban!

Érdeklődő. Gobelin Gilles (olv. Goblen Zsil) XV. századbeli francia kelmefestő kezdte az olasz festési modernak szőnyegek, kelméken való alkalmazását. Utóda kezdtek a képszővést üzni. Azóta nevezik az ily szőnyeget gobleneknek. Művészies kivitelű goblen-szőnyegek, mint valódi mozaik-művek, nagy értékkel bírnak.

B. K. Vas Gereben is tévedett; nem tej-gyertya az, hanem a gyáros nevére elnevezett Milly-gyertya.

R. F. Nem húzták ki.

Regénycsarnok.

Nargit, meg az a másik.

— Irta: Vidovich Ernő. —

Ha még egyszer összejönnek — szólt s hangját elhalasztotta a keserűség.

— Ha még egyszer összejönnek, szépen kezet szorítanak s mennének tovább. Annyi mindent élünk a hosszú életen keresztül, hogy egyre fele dünk. Ha más nem, vigasztalja ez.

XIII.

Laura apja városi hivatalnok volt, a puritán apák fajából. Csodálatos volt az öreg Noelről az is, hogy leányát egyedül kiengedte az utcára s midőn a jóbarátai megtudták, hogy enekelni taníttatja Laurát, mind megoszólt a fejét.

— Ejnye, az a Noel.

Pedig, ha tudták volna, mennyi kinszenvedést állott ki a jó öreg, de nem tehetett róla, mikor Laura mecirogatta borostás állát s lágy, behízeigő hangon kérlelte: Ugy-e apus megteszed! akkor mindig elvesztette az akaratát s szó nélkül teljesítette kis leánya kívánságát.

Noel nagyon büszke volt a leányára. Sokszor beszélt arról a városi tanácsosról, aki, mint a mesebeli királyfiak, eljön a leányért és elviszi. De legalább is városi tanácsos legyen ám az, aki megkéri Laurát, mert másnak nem adja.

Rápolthyt hamar megismertette ezekkel a dolgokkal Laura. S eleinte, mikor még az első szerelem bolondos álmait élte, — nőül akarta venni Laurát — fájt neki ez a tudat. Dolgozni, küzdeni akart, úgy mint egykor. Később belenyugodott a sorsába. Napoként találkozott Laurával s ez a találkozás kielégítette vágyait. Megelégedett avval, hogy mindennap avval foglalkozzék, mivel örvendeztette mag Lou át s mi szép, kedveset mondjon neki.

(Folyt. köv.)

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, matrácok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ L. JOS FIAI

**Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, RÓZSA UTCZA.**

432-x-2

Mentő-szekrények!

minden nagyságban.

Miniszteri előírás szerint.

Schön Sándor

keztyű, kötszer és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolható: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletzetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Iskolás

gyermek részére: kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, flanel takarók és ágyceritők legnagyobb választékban és legjutányosabb árakon kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

Alapított 1831. évben.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérről —	d. u.	7	—
m. á. vasúttól	este	7	—
vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
B.-Sz.-Mihály	reggel	7	33
H.-Böszörmény	d. e.	7	40
felől	este	6	22
vásártérre —	este	6	28
mávasúthoz	d. u.	8	29
vásártérre —	d. u.	8	35
mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Lähne féle tan- és nevelő intézet
SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztályú nyilvános főgimnáziummal, érettségi vizsgálati joggal és reáliskolával
Felvesz gyermekeket 6 éves koruktól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelés. Növendékek rendre és önálló munkásságra szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál
az igazgatóság.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettel **egyesítettem**.

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom**.

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálásra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlva

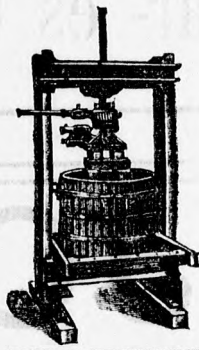
vagyok kész szolgálja

Löfkovits Arthur

órás és ékszerész.

392—15—5.

DEBRECEN.

URSUS

a legtökéletesebb **szabadalmazott** borsajtó, felsőnyomással három ártétel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 3.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Kitünő méz édes csemege szőlőt

ajánl 5 kg-os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debrecen.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás végeztével a betétkönyvbe bejegyezhessük,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékoztatóul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " 5 " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " 5 " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " 5 " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " 5 " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " 5 " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.